

Beschrijving wateraanvoerproject en de dienstverlening

Wat zijn de spelregels bij de plusvoorziening?

Achtergrond Plusvoorziening

Het Waterschap Scheldestromen zet zich in om in het gebied Tholen en Sint Philipsland – zover als mogelijk in de polders of binnen een polder – zoetwater van geschikte kwaliteit beschikbaar te stellen voor agrarisch gebruik. Het waterschap beheert het oppervlaktewater en heeft wettelijk geen verplichting om leverancier van zoetwater te zijn. Om die reden wordt de zoetwatervoorziening in de aangepaste wetgeving als plusvoorziening gezien.*

Zorgdragen voor water met een voor landbouw geschikte waterkwaliteit is geen gegarandeerde service. Het waterschap is voor de levering van zoetwater afhankelijk van de beschikbaarheid en de kwaliteit van het water in het Volkerak-Zoommeer. Het waterschap onderhoudt dan ook contact met Rijkswaterstaat over de levering van kwalitatief goed water met een maximum chloridegehalte van EC 1,6 (450 mg Cl/I bij de meetlocatie bij de Bathse Brug, zoals afgesproken in het Waterakkoord Volkerak-Zoommeer 2001.

Voor de zoetwatervoorziening is de gebruikersraad actief die de streek vertegenwoordigt en waar het waterschap afspraken mee maakt en mogelijke verbeteringen in het zoetwateraanvoersysteem mee doorspreekt.

Dienstverlening en spelregels plusvoorziening

In dit document is aangegeven wat het waterschap levert aan dienstverlening in het kader van de plusvoorziening en de daarbij te hanteren spelregels. Uitgangspunten waren de in het verleden gemaakte afspraken.

Het concept van dit document is op verschillende momenten besproken met de gebruikersraad/ ZLTO, afdeling Tholen en Sint Philipsland en is het gepresenteerd tijdens de informatiebijeenkomst voor belanghebbenden op 26 mei in Tholen. De gebruikersraad, met gebruikers van het zoetwateraanvoerproject fungeert als overlegorgaan.

Wat is een plusvoorziening?

De plusvoorziening is een extra inspanning van het waterschap om (zoet)water aan te voeren voor bijvoorbeeld agrarisch gebruik. Dit is geen wettelijk verplichte taak van het waterschap, maar een aanvullende dienstverlening. Een plusvoorziening is een netwerk van watergangen, gemalen, pompen en sluizen waarin zoetwater wordt ingelaten of aangevoerd. Het waterschap onderhoudt contact met Rijkswaterstaat voor een zo goed mogelijke continue levering van zoetwater uit het Volkerak-Zoommeer.

Bij de oprichting van de zoetwatervoorziening, jaren geleden, zijn in vergaderingen met de gebruikersraad aanvullende afspraken gemaakt. Deze aanvullende, mondelinge afspraken zijn niet allemaal goed gedocumenteerd of vastgelegd in overeenkomsten. Om deze reden is het van belang de spelregels voor het gebruik van de plusvoorziening helder vast te leggen in dit document. Daarbij zullen de gebruikersraad en het waterschap de komende tijd nog gebruiken om de spelregels op onderdelen nader in te vullen of aan te scherpen. Op onze website vindt u daarom altijd de meest recente spelregels.

1. Beschikbaarheid zoet water

1.1. Inlaatperiode

In het voorjaar wordt er overgeschakeld van winterstreefpeil naar zomerstreefpeil, conform de peilbesluiten. Het zoetwaterseizoen loopt van 15 april tot 15 september (of eerder indien mogelijk), tenzij er door het waterschap onvoorziene werkzaamheden moeten worden uitgevoerd. Op Tholen / Sint Philipsland wordt er buiten het zoetwaterseizoen minimaal zoetwater ingelaten om enige doorspoeling te behouden vanwege de waterkwaliteit in het kader van de Kader Richtlijn Water (KRW).

1.2. Blauwalg

Blauwalg heeft een negatief effect op de waterkwaliteit en is schadelijk voor mens en dier. Via Rijkswaterstaat wordt het waterschap geïnformeerd als er blauwalg aanwezig is en er geen zoetwater kan worden ingelaten. Het waterschap communiceert de sluiting van inlaatwater naar de gebruikersraad. In tijden van blauwalg hanteren we het Blauwalg inlaatprotocol en laten we geen zoetwater met blauwalg in.

2. Sturing en monitoring

Bediening voor zoetwater is tijdens kantoortijden. Voor de verdeling (sturing) van het zoetwater is een systeem van stuwen, gemalen en opmalingen aanwezig. Verstellingen van een kunstwerk die betrekking hebben op de verdeling van zoetwater worden tijdens kantoortijden gedaan. Bediening buiten kantoortijden is uitsluitend in geval van een calamiteit*, zoals bij wateroverlast door hevige neerslag. In het weekend en op feestdagen is er geen bediening of extra inzet van de waterschapmedewerkers. Dat geldt voor het gehele gebied. Daags voor het weekend of voor een feestdag wordt er zo goed als mogelijk geanticipeerd op de voorspelde weersomstandigheden.

* Calamiteit: een calamiteit is een onverwachte gebeurtenis in het watersysteem die zonder directe ingreep kan leiden tot aanzienlijke schade aan eigendommen, infrastructuur of het milieu, en die redelijkerwijs niet kan wachten tot de eerstvolgende werkdag om te worden opgelost. Voorbeelden van calamiteiten kunnen zijn: het plotseling en volledig uitvallen van een hoofdgemaal of hoofd(pomp) installatie waardoor een cruciaal peilvak onbeheersbaar wordt, het acuut blokkeren of dichtslibben van een hoofdafvoer (bijvoorbeeld een duiker of sifon) waardoor wateroverlast of droogteschade direct dreigt of een ernstige technische storing of defect aan vitale infrastructuur (bijv. een dijkdoorbraak of acute lekkage) die direct handelen vereist om verdere schade te beperken. Wat valt er niet onder: kleine verstoringen of uitval van een pomp die niet direct tot grote schade leidt en die kan wachten tot de eerstvolgende reguliere werkdag, reguliere onderhoudswerkzaamheden en beperkte verstoppingen of peilveranderingen die geen direct risico vormen.

* We informeerden eigenaren van percelen met agrarische functie hierover. Deze informatie treft u op onze website: www.scheldestromen.nl/pusvoorzieningen.

Het waterschap geeft geen garantie op zoetwater. De verantwoordelijkheid voor het gebruik van oppervlaktewater ligt altijd bij de gebruiker.

Op Tholen / Sint Philipsland is het waterschap voor de aanvoer van zoetwater afhankelijk van de beschikbaarheid en de kwaliteit van het oppervlaktewater op het Volkerak-Zoommeer en van de (langdurige) weersomstandigheden. Er wordt ingezet op een maximaal chloridegehalte van 750 mg Cl/l (EC <2,5) bij de uitslaande poldergemalen. Afhankelijk van het inlaatwater en de weersomstandigheden is het oppervlaktewater soms zelfs in zoute kwel gevoelige gebieden nog geschikt voor beregening.

Tijdens de zoetwaterinlaatperiode worden op Tholen / Sint Philipsland de chloride gehalten gemeten door middel van het aflezen van 60 EC-meters. De data worden via onze website beschikbaar gesteld.

Het EC meten is geen verplichte waterschapstaak. Het is aan de gebruiker om het zoutgehalte te meten voor gebruik. Bijna iedere agrariër heeft een eigen EC-meter of kent een collega-agrariër met een EC-meter.

In de peilgebieden worden zomer- en winterstreefpeilen aangehouden. Vanwege grote hoeveelheden inlaatwater en de lengte van de watergangen kan het voorkomen dat er in de praktijk verschil in waterpeil ten opzichte van het streefwaterpeil te zien is. Dit verschil kan worden veroorzaakt door de hydrologische werking van het watersysteem met de daarin voorkomende kunstwerken zoals stuwen en gemalen, door sturing van water via de watergangen en het effect van windwerking. Het kan voorkomen dat het oppervlaktewaterpeil maximaal 10 cm beneden het zomerpeil uitzakt of door windwerking en verhang lokaal 10 cm – 40 cm hoger uitvalt. Waar nodig zal het peilbesluit worden geactualiseerd.

3. Onttrekken van oppervlaktewater

3.1. Onttrekking alleen toegestaan met vergunning

Het onttrekken van oppervlaktewater is verboden, tenzij hiervoor een vergunning is afgegeven. In de vergunning worden voorschriften opgelegd waar de vergunninghouder zich aan moet houden.

Het oppervlaktewater is alleen beschikbaar voor diegenen die hiervoor een geldige vergunning hebben én de voorgenomen onttrekking minimaal 24 uur van te voren hebben aangemeld. Alle anderen zijn in overtreding.

3.2. Aanmelden voorgenomen onttrekking

Alle gebruikers moeten altijd minimaal 24 uur van tevoren hun voorgenomen zoetwater onttrekking melden zodat het waterschap als beheerder zicht heeft op het watersysteem, de oppervlaktewaterpeilen etc.

Voor agrariërs is het - door de onvoorspelbaarheid van het weer - vaak moeilijk om tijdig aan te geven dat zij zoetwater gaan onttrekken. Voor de verdeling van zoetwater heeft het waterschap echter zeker een etmaal tijd nodig. Vooraf melden van gebruik van zoetwater is voor onze bedrijfsvoering noodzakelijk om het water tijdig via stuwen (automatisch of handmatig in te stellen) te kunnen sturen.

Op Tholen / Sint Philipsland moeten gebruikers altijd via de app aangeven dát zij water gaan gebruiken. Gebruikers die geen gebruik van de app kunnen maken, melden via het e-mailadres / account: meldingen.zoetwater@scheldestromen.nl. Bij uitzondering kan melding worden gedaan via/wordt melding gedaan aan de zoetwatercoördinator.

3.3. Grootte van de onttrekking

De maximale toegestane oppervlaktewateronttrekking wordt vastgelegd in de vergunning. Het waterschap wil zicht hebben op de (gemaximaliseerde) onttrekking per tijdseenheid door gebruikers. Daarom moet een gebruiker minimaal 24 uur voorafgaande van een voorgenomen onttrekking een inschatting maken van de verwachte hoeveelheid m³ op de onttrekkingslocatie en dit samen met de pompcapaciteit (m³ / minuut of uur) melden. Een belangrijk criterium voor de te onttrekken hoeveelheid water is de beschikbaarheid van oppervlaktewater. Het is niet toegestaan water te onttrekken wanneer het vastgestelde zomerstreefpeil

is bereikt. Het streefpeil is vastgelegd in het peilbesluit, zie: www.scheldestromen.nl/interactievekaart. Het waterschap verleent geen toestemming voor het (verder gaan met het) onttrekken van oppervlaktewater indien het vastgestelde streefpeil is bereikt. Op die manier kan het waterschap regie voeren en inspelen op de vraag en de algemene belangen afwegen. Een te lage oppervlaktewaterstand kan bijvoorbeeld vissterfte als gevolg hebben. Dit is een ongewenste situatie.

4. Beheer en onderhoud zoetwatersysteem

Het waterschap voert, zoals gebruikelijk is binnen de bedrijfsvoering, regulier onderhoud uit. Het waterschap voert het nodige extra onderhoud uit aan de aangewezen waterlopen die onderdeel zijn van het doorspoeltracé. Het is primair de verantwoordelijkheid van de eigenaren en/of gebruikers om werkstroken van de percelen liggende aan het doorspoeltracé toegankelijk te houden om het extra onderhoud te kunnen uitvoeren. Het waterschap houdt aan dat onderhoudsstroken minimaal 5 meter breed zijn en vrij van obstakels, beplanting en bouwwerken. De urgentie van de (extra) werkzaamheden wordt bepaald door het waterschap. De extra werkzaamheden kunnen bestaan uit het maaien van het waterdoorvoerend profiel, het baggeren van de waterbodems of het herstellen van betuiningen van de oevers. De perceeleigenaar is ontvangstplichtig conform de Waterwet. Het drijfvuil in de watergangen dat voor de gemalen, stuwen en duikers ligt wordt zo goed mogelijk en zo snel mogelijk verwijderd om verstopping of opstuwing te voorkomen. Minimaal 1x 8 jaar worden de watergangen gebaggerd.

5. Aansprakelijkheid

Het gebruik van het ingelaten zoetwater is zoals aangegeven volledig op risico van de gebruiker. Het waterschap is niet verantwoordelijk voor de kwaliteit van het water en is niet aansprakelijk voor schade die het gevolg is van de waterkwaliteit of een tekort van zoetwater in het doorspoeltracé van het oppervlaktewatersysteem.

Het waterschap verdeelt het beschikbare zo goed als mogelijk. In tijden van droogte geldt de 'verdringingsreeks', die kan niet door het waterschap buiten werking worden gesteld.

6. Overleg met gebruikers(raden)

6.1. De gebruikersraad fungeert als overlegorgaan voor het waterschap. De onderwerpen die geagendeerd kunnen worden hebben betrekking op:

- De werking van de zoetwatervoorziening.
- De investeringen ten behoeve van de zoetwatervoorziening.

6.2. Het initiatief voor overleg tussen waterschap en gebruikersraad kan worden genomen door het waterschap en ook door de gebruikersraad. Het waterschap en de gebruikersraad komen minimaal twee keer per jaar bijeen.

Wensen of behoeften van de gebruikers kunnen afwijkend zijn aan die van het waterschap. Het waterschap gaat uit van zijn wettelijke taak en het algemeen belang van alle gebruikers, naast andere maatschappelijke belangen. Een voor ieder duidelijk ingericht proces stroomlijnt wensen en behoeften van gebruikers en verbetert een transparante afweging en besluitvorming door het waterschap. Voorstellen vanuit gebruikers en / of vanuit het waterschap worden minimaal twee weken voorafgaande aan een overleg geagendeerd en verstuurd door de voorzitter van de gebruikersraad.

7. Communicatie

Het waterschap zal relevante informatie van derden (andere waterschappen grenzend aan het Volkerak-Zoommeer, Rijkswaterstaat, etc) met betrekking tot het zoetwater communiceren met de gebruikersraad. Het waterschap zal (al dan niet via de gebruikersraad) zo snel mogelijk waarschuwen als er mogelijke problemen / wettelijk opgelegde verboden met betrekking tot de waterkwaliteit en/of de waterkwantiteit zijn.